

Külterületi átnézeti térképek szolgáltatása a KÜVET forgalomba helyezését követően*

Fábian József földmérési osztályvezető, Nógrád megyei Földhivatal

Bevezetés

A külterületi vektoros térkép (KÜVET) a külterületi analóg ingatlan-nyilvántartási térkép átalakításból származó vektoros térképi adatállomány, amely az állami alapadatokra nézve az eredeti analóg térkép hiteles, digitális másolata [1]. A KÜVET készítése során egy digitális térképi állomány készül, melynek paraméterezése az 1:4000 méretarányú megjelenítéshez igazodik. Az állami átvételi zárójegyzőkönyv kiállítását követően, illetve a forgalomba helyezés után a földhivatal csak ezzel az egy digitális állománnyal rendelkezik.

A földhivatali adatszolgáltatás keretében azonban továbbra is jelentős az igény az 1:10 000 méretarányú külterületi átnézeti térképek iránt. A települési önkormányzatok rendszeresen keresik ezt a terméket (legújabbban a mezei őrszolgálat létesítésével kapcsolatban), mások a termőföldek értékbecsléséhez viszik, és vannak olyanok, akik különböző pályázatokhoz igénylik. A KÜVET készítése során azonban olyan termék nem készült, amellyel ezen igényeket közvetlenül ki lehetne elégíteni.

A Nógrád megyei Földhivatal 2004. április 14-i hatálybalépési dátummal kiadott egy Útmutatót, amely a KÜVET változásvezetésével és adatszolgáltatásával foglalkozik. Ez az Útmutató kimondja, hogy a forgalomba helyezést követően az analóg térképeken nem kell a változást vezetni [2]. Ennek az a következménye, hogy az analóg (műanyaglapon ábrázolt) külterületi átnézeti térképeken a változások vezetésére – a hagyományos módon – a továbbiakban nincs lehetőség.

1. Megoldási lehetőségek az átnézeti térképek szolgáltatására

A lehetséges megoldások egy Nógrád megyei település, Rimóc község egy kiválasztott tömbjén

*) Az MFTTT Vándorgyűlésén, 2005. július 30-án elhangyott előadás szerkesztett változata

kerülnek bemutatásra. Azért esett a választás erre a tömbre, mert a kárpótlási kiosztás során keletkezett földrészletek viszonylag szabályos osztásúak, közöttük nincs túl extrém szélességű parcella. Akik részt vettek a kárpótlás földmérési munkáiban, azok tapasztalhatták, hogy több esetben olyan keskeny földrészletek is ki lettek alakítva, melyek szélessége nem érte el az 1 métert sem. Bár ezen ingatlanokat is tudnunk kell kezelni az átnézeti térképeken, a megoldási lehetőségek bemutatása során azonban ezeket szándékosan kerültük. A kiválasztott tömb egy részlete az 1. ábrán látható.

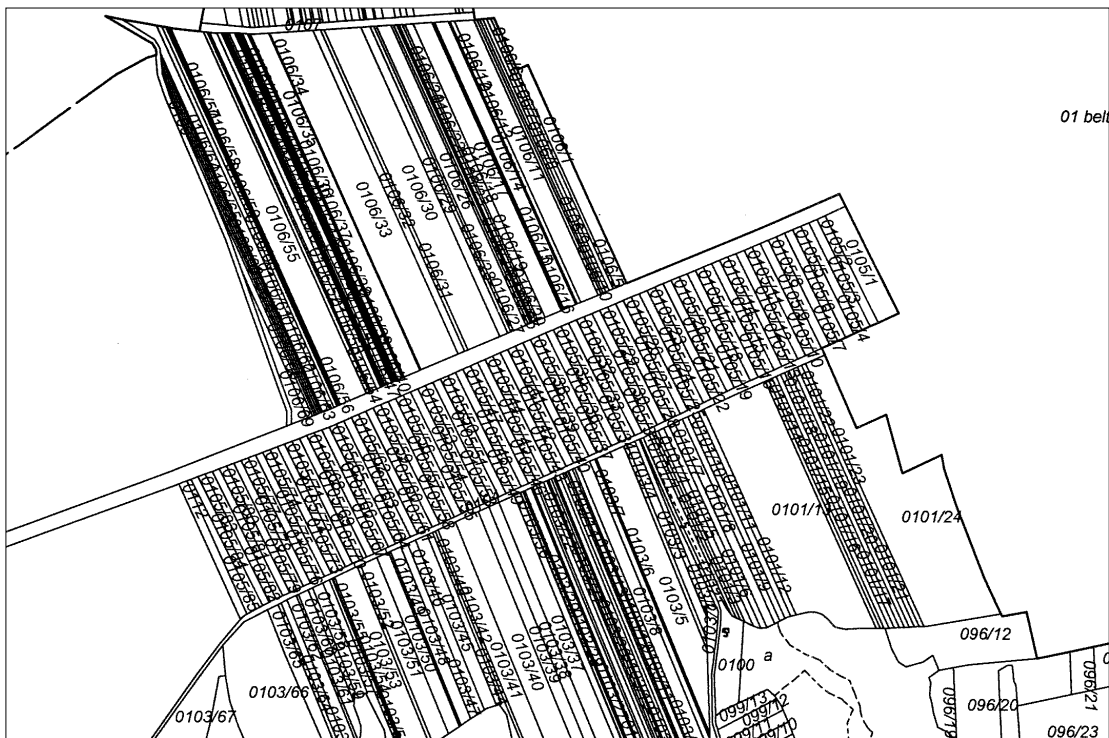
A KÜVET állományok kezeléséhez, változásvezetéséhez és adatszolgáltatásához használt szoftver viszonylag egyszerű megoldást kínál az 1:10000 méretarányú megfelelő megjelenítés beállításához. Ehhez egy paraméter (nagyítási szorzótényezőt) kell mindössze átállítanunk. Az ennek elvégzését követően létrejövő állapot látható a 2. ábrán.

A 2. ábra alapján megállapítható, hogy abban az esetben, ha a '90-es évek földprivatizációs folyamatai nem mentek volna végbe, többé-kevésbé használható külterületi átnézeti térképet kapnánk a „nagyítás” paraméter egyszerű átállítását követően. A magánosítás következtében kialakult birtokszerkezet azonban a térkép olvashatóságát nem teszi lehetővé.

A következő megoldási lehetőség az 1:10 000 méretarányú megfelelő paraméter-fájlok használata, azaz a jelkulcskészlet és a betűkészlet lecserélése. Ennek során a feliratok karakterméretének, valamint a jelkulcsok méretének csökkentésével párhuzamosan a vonalak vastagságát is csökkentjük. Az ennek megfelelő állapotot mutatja a 3. ábra.

Az ábrán látható, hogy bár valamivel javult ugyan a térkép olvashatósága, de még mindig nem megfelelő.

A fenti vizsgálatok alapján jutottunk el arra a következtetésre, hogy a megfelelő minőségű végtermék érdekében nem kerülhető el a generalizá-

3. ábra A KÜVET állomány az 1:10 000 méretarányának megfelelő nagyításban a paraméterfájlok cseréjét követően

lás munkafolyamata. A KÜVET állomány generalizálása azonban nem megengedett, azaz a külterületi átnézeti térképeket külön állományban kell kezeljünk.

A feladat megyei szintű egységes végrehajtásához a megyei Földhivatal kiadott egy Útmutatót, amely a külterületi átnézeti térképek előállításával, az elkészült digitális állományok változásvezetésével és szolgáltatási díjával foglalkozik.

2. A külterületi átnézeti térképek előállítása a Nógrád megyei Földhivatalban

Az analóg módon megjelenített átnézeti térkép a KÜVET digitális állományában leképzett terület áttekintő módon, szűkített tartalommal jeleníti meg. Az előállítás és a megjelenítés szabályainak kidolgozása során nagymértékben támaszkodtunk az ugyan már érvényét veszített, de a DAT1 Szabályzatnál a témával részletesebben foglalkozó F.7. Szabályzat előírásaira.

Az Útmutatónak a térképek készítésével foglalkozó fejezete a külterületi átnézeti térképek szelvényrendszerével, tartalmával, szerkesztésével,

minőségének vizsgálatával és a készítés ütemezésével foglalkozik.

2.1. A külterületi átnézeti térképek szelvényrendszere

Az átnézeti térképek településenként készülnek. A térképlapok nagysága nem haladhatja meg az A1-es méretet (59,4 x 84,0 cm) [3].

A térképlapok országos szelvénytárazatban nem kapnak. A helyi számozás szabályai meggyeznek a DAT1 Szabályzatban leírtakkal.

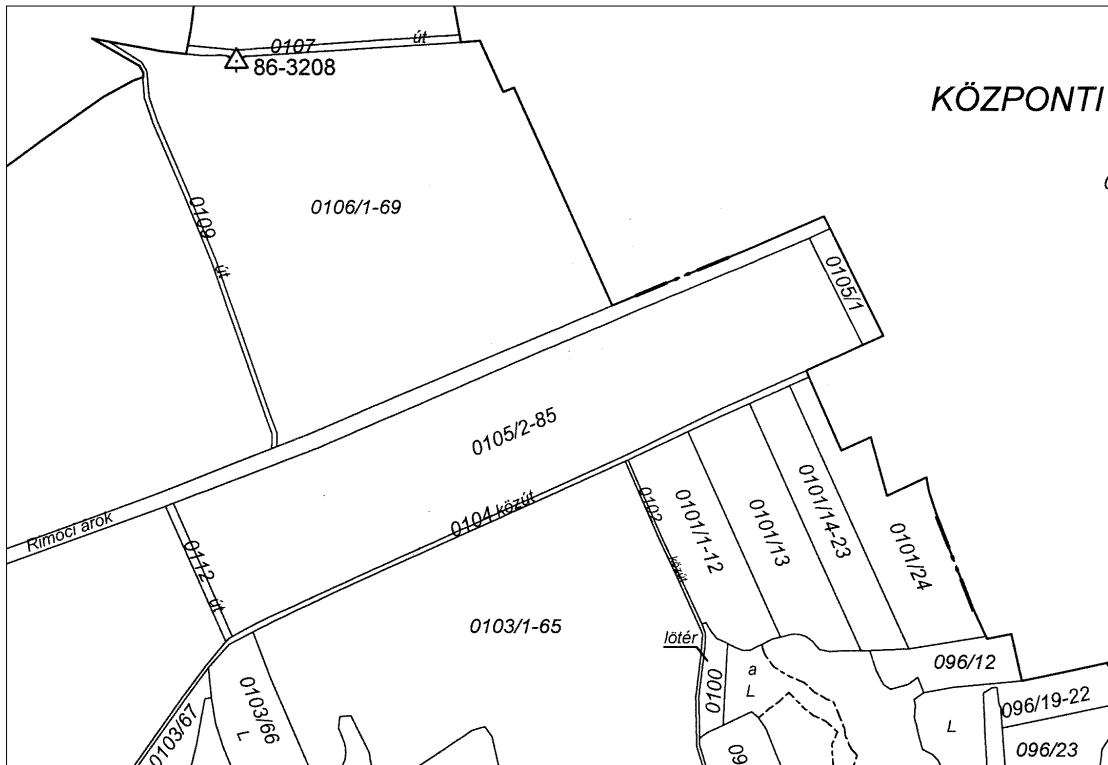
2.2. A külterületi átnézeti térképek tartalma

Az átnézeti térkép a KÜVET-ben rögzített állapotot szűkített tartalommal tünteti fel. Az Útmutató részletezi a szűkítés mértékét.

A digitális állományok csak a jogerős állapotot tüntetik fel, az előzetes és a megszűnt adatok nem képezik részét az átnézeti térképeknek.

2.3. A külterületi átnézeti térképek szerkesztése

Az Útmutató pontokba szedve részletezi a szerkesztés lépéseit. Megadja a használandó paraméterfájlokat (jelkulcs- és betűkészlet), valamint ezek elérhetőségét. Törekedtünk a lépések minél részletesebb leírására, gondolva az ITR-től eddig

4. ábra A rimóci mintaterület szerkesztett külterületi átnézeti térképe

idegenkedő vagy abban kevésbé jártas ügyintézőkre is.

Ha az átnézeti térkép egyetlen térképlapnál nagyobb terjedelmű, akkor áttekinthető vázlatot is készíteni kell [4]. Az Útmutató leírja ennek módját is, és több alternatív megoldást kínál a kész átnézeti térkép és az áttekinthető vázlat összemásolására.

Definiálásra kerülnek: a címfelirat tartalma, elhelyezésének módja, valamint a címfelirat készítésénél használandó rétegek és felirattípusok is.

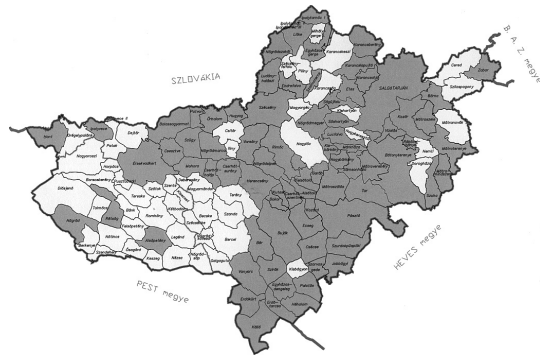
2.4. A külterületi átnézeti térképek vizsgálata

Az Útmutató részletezi, hogy a tartalmi és külalaki ellenőrzésnek mire kell kiterjednie, és foglalkozik a vizsgálat személyi (összeférhetetlenségi) kérdéseivel.

2.5. A külterületi átnézeti térképek készítésének ütemezése

Az átnézeti térképek készítésének ütemezését az adatszolgáltatási igények, a rendelkezésre álló földmérési kapacitás és a Nógrád megyei Földhivatal éves munkaterve határozza meg.

Az Útmutató szerint szerkesztett rimóci minta-

5. ábra A KÜVET-ből előállított átnézeti térképek készületi foka Nógrád megyében

terület külterületi átnézeti térképe a 4. ábrán, míg az átnézeti térképek Nógrád megyei készületé az 5. ábrán látható.

3. A külterületi átnézeti térképek változásvezetése

Az átnézeti térképek digitális állományai, azok elkészülte után, beillesztésre kerülnek a körzeti földhivatal – 21/1995. (VI. 29.) FM rendeletben

előírt – könyvtárszerkezetébe. Ehhez minden település esetében a község azonosítót tartalmazó főkönyvtárban – a meglévő alkönyvtárak mellett – létrehozásra kerül egy új, „ATNEZETI” nevű alkönyvtár, és a település átnézeti térképének digitális állományát ide másolják be.

Ezt követően a KÜVET adatállományban történő jogerős átvezetéssel egyidejűleg a változásokat a külterületi átnézeti térkép digitális állományán is átvezetik, a megszűnt térképi elemeket törlik.

A napi, negyedéves és éves mentések során az átnézeti térképek adatállományai is mentésre kerülnek. A KÜVET napi mentésével egyidejűleg az átnézeti térképi adatállományok mentése is megjelenik a megyei földhivatal szerverén, lehetővé téve azok adatszolgáltatását is.

4. A külterületi átnézeti térképek szolgáltatási díja

A földmérési és térképészeti állami alapadatok igazgatási szolgáltatási díjait a 63/1999. (VII. 21.) FVM-HM-PM együttes rendelet szabályozza. E szerint az 1:10000 méretarányú külterületi átnézeti térkép adatszolgáltatási díja – fénymásolat esetén – 2300.- Ft szelvényenként. Ezen felül azonban a fent részletezett munkálatokra hivatkozva további szolgáltatási díjat számítnak fel.

Tapasztalat szerint egy átlagos méretű Nógrád megyei település (~2000 ha, 2 db A1-es méretű szelvénylap) külterületi átnézeti térképének az elkészítése a KÜVET állományból két munkanapot vesz igénybe. A Nógrád megyei Földhivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékletét képező, a szabad árformába tartozó földhivatali szolgáltatások Díjszabályzata szerint egy mérnöki munkanap díja 30.000 Ft. Az alapadat igazgatási szolgáltatási díján felül ennek 10%-át, azaz 3000.- Ft-ot (+ÁFA) további szolgáltatási díjként számítnak fel szelvényenként.

Azaz az 1:10000 méretarányú külterületi átnézeti térkép szolgáltatási díja összesen: 2300.- Ft + (3000.- Ft + ÁFA) = 6050.- Ft/szelvény.

IRODALOM

1. Útmutató a külterületi ingatlan-nyilvántartási térképek vektoros feldolgozásához. Nemzeti Kataszteri Program Közhasznú Társaság. Budapest, 2002
2. Útmutató a KÜVET változásvezetésére és adatszolgáltatására. Nógrád megyei Földhivatal. Salgótarján, 2004
3. DAT1 Szabályzat. Digitális alaptérképek tervezése, előállítása, felújítása, adatsereformátuma, dokumentálása, ellenőrzése, minőségellenőrzése, hitelesítése és állami átvétele. Földművelésügyi Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztály. Budapest, 1996
4. F.7. Szabályzat az egységes országos térképrendszer földmérési alaptérképeinek készítésére. MÉM Országos Földügyi és Térképészeti Hivatal. Földmérési és Térképészeti Főosztály. Budapest, 1983

Service of outskirts general map after the putting in force of outskirts vectorial map

*Fábián, J.
Summary*

The outskirts vectorial map is the digital copy of outskirts paper based land-registry (cadastral) map. At the making of outskirts vectorial map only one digital map is made. The parameters of this map follow the representation of scale of 1:4000. However, the demand on 1:10000 scale general maps is considerable in the future too. Local authorities, landowners and institutions request these products. But after the putting in force of outskirts vectorial maps the Land Offices do not have such products, which fulfil these pretensions. The County Land Office of Nograd County worked up a professional direction, which deals with this duty. On the basis of this direction the paper outlines the making, updating and servicing of outskirts general map.